

POLONYA

GENEL BİLGİLER

Coğrafi Konum

Yaklaşık 312 bin kilometrekarelik yüzölçümü ile Avrupa'nın 8. dünyanın 69. büyük ülkesi olan Polonya Orta Avrupa'da batıda Almanya, güney batıda Çek Cumhuriyeti, güneyde Slovakya, kuzey doğuda Rusya ve Litvanya, doğuda Beyaz Rusya, güney doğuda Ukrayna ve kuzeyde Baltık Denizi'ne komşudur. Ülke genellikle düz ovalardan oluşmakta olup, güney kıyısı boyunca da dağlar sıralanmaktadır.

Polonya sınırlarının toplam uzunluğu 3511 km'dir. Bunun 3071 km'si kara sınırları, 440 km'si ise deniz sınırlarıdır. Polonya'nın güneyinde, Baltık Denizi kıyısında 770 km'lik bir kıyı şeridi bulunmaktadır.

Ülkenin en yüksek noktası 2.499 metre ile Tatra sıradağlarındaki Rysy Dağıdır. En alçak noktası ise, Raczk Elblaskie köyü olup, deniz seviyesinin 1.8 metre altındadır.

Başlıca nehirleri Vistül (1.047 km), Oder (854 km), Warta (808 km) ve Bug (772 km) nehirleridir. Ayrıca ülkede alanı bir hektarın üzerinde 9.300 adet göl bulunmaktadır. Bunlar arasında en büyüğü 11.383 hektar alanla Sniardwy Gölü'dür. Ülkenin % 30'u ormanlarla kaplı olup, orman ağaçları arasında, çam, meşe, huş ve üvez en önemli türlerdir.

Siyasi ve İdari Yapı

17. yüzyılda Avrupa'nın en güçlü devletlerinden biri olan Polonya 18. yüzyılda giderek zayıflamaya başlamış olup, bu zayıflıktan yararlanan Rusya, Avusturya ve Prusya tarafından 1772-1795 yılları arasında paylaşılarak Avrupa haritasından silinmiştir. Bu tarihten sonra Polonya'nın tekrar bir devlet kurması ancak 1. Dünya Savaşı'ndan sonra 1918 yılında mümkün olmuştur. 1939 yılında Nazi Almanya'sı tarafından işgal edilen ülke, 2. Dünya Savaşı'nın bitmesinden sonra Doğu Bloku ülkelerine katılmış, hatta bu ülkeler arasında kurulan Varşova Paktı 14 Mayıs 1955 tarihinde Polonya'nın başkenti olan Varşova'da imzalanmıştır.

Polonya'da komünist yönetim, 4 Temmuz 1989 tarihinde ülkede yapılan ilk serbest seçimlerde Solidarnosc (Dayanışma) Partisi'nin büyük bir zafer kazanması ile sona ermiştir. 1990 yılında Lech Walesa Cumhurbaşkanı seçilmiş, Varşova Paktı'nın dağılması ve Sovyet ordusunun ülkeden çekilmesi ile Polonya'da Batı ile bütünleşme dönemi açılmıştır. Ülke 1990 yılında NATO'ya, 1 Mayıs 2004 tarihinde ise Avrupa Birliği'ne katılmıştır.

Ülkenin yönetim şekli cumhuriyettir. Yasama görevini üstlenen ve 460 üyeli parlamento ve 100 üyeli senatodan oluşan ikili meclis, 4 yılda bir yapılan seçimle işbaşına gelmektedir.

Polonya'da cumhurbaşkanı 5 yıllık süre için doğrudan seçimle işbaşına gelmektedir.

Ülke 16 idari bölgeden (voyvodalık) oluşmaktadır. Bunlar, Wrocław, Bydgoszcz/Torun, Łódź, Lublin, Gorzów Wielkopolski/Zielona Góra, Kraków, Varşova, Opole, Rzeszów, Białystok, Gdańsk, Katowice, Kielce, Olsztyn, Poznań ve Szczecin'dir. Bu idari bölgeler de 379 ilçe ve 2478 komünden oluşmaktadır.

İdari Birimler:

Ülke 16 idari bölgeden (voyvodalık) oluşmaktadır. Bunlar, Wrocław, Bydgoszcz/Torun, Łódź, Lublin, Gorzów Wielkopolski/Zielona Góra, Kraków, Varşova, Opole, Rzeszów, Białystok, Gdańsk, Katowice, Kielce, Olsztyn, Poznań ve Szczecin'dir. Bu idari bölgeler de 379 ilçe ve 2478 komünden oluşmaktadır.

Ülkenin idaresi, merkezi ve yerel olarak ikiye ayrılmıştır. Merkezi idarenin yapısına Bakanlar Kurulu tarafından yönetilen idare organları girmektedir. Hükümetin voyvodalıktaki temsilcisi voyvodadır.

Voyvodalık, powiat ve gmina'nın yerel idarecileri 4 yılda bir yapılan yerel seçimlerle seçilirler.

Gmina (belediye) Polonya'nın en temel idari birimidir. Kamu işlerini kendi adına ve kendi sorumluluğu altında yürüten bir yapıdır. Gmina'nın görevleri arasında yerel statüye sahip bütün kamusal işler bulunmaktadır. Gmina'nın yürütme organları gmina kurulu ve belediye başkanıdır.

Powiat (ilçe) Powiat, birbirlerine komşu gminaları kapsayabileceği gibi (powiat ziemski) sadece bir şehri de kapsayabilir (powiat statüsündeki kent). Powiat'ın yürütme organları gmina kurulu ve yönetimidir.

Voyvodalık merkezi idareye bağılı bir birimdir. Voyvodalığa voyvoda başkanlık eder.

Voyvoda, Bakanlar Kurulu'nun voyvodalıktaki temsilcisidir. Yerel yönetim birimlerinin çalışmalarını denetlemektedir.

Voyvodalık mareşali, voyvodalığın yerel yönetiminin en üst düzey temsilcisidir. Voyvoda parlamentosu tarafından oy çokluğu ile seçilmektedir. Yönetim Kurulu başkanı olarak voyvodalığın çalışmalarını düzenler, işlerini yönetir ve voyvodalığı dışarıda temsil eder.

Nüfus ve İşgücü Yapısı

Polonya'nın nüfusu 38 milyondur. Bu sayının 23,3 milyonu (% 61,1) şehirlerde, 14,8 milyonu (%38,9) kırsal bölgelerde yaşamaktadır.

Polonya nüfusu etnik özellikleri açısından incelendiğinde, Avrupa'daki en homojen halklardan biridir. Nüfusun %98'inden fazlası Polonya kökenli olup, diğer etnik gruplar ise Alman, Ukraynalı ve Belarus'ludur.

Yüksek işsizlik ve düşük istihdam, Polonya ekonomisinde büyük sorun yaratmaya devam etmektedir. 2000'li yılları arasında en yüksek seviyelerine ulaşan işsizlik genç ve nitelikli işgücünün yurtdışına göçü ile sonuçlanmış olup, resmi rakamlara göre 2 milyonu aşan kişi Batı Avrupa ülkelerine göç etmiştir. Bununla beraber, Polonya'nın AB üyeliği ile birlikte imalat sanayiine yönelik yabancı sermaye yatırımları ve AB fonlarıyla desteklenen kapsamlı alt yapı projeleri beraberinde yüksek büyüme hızları ve yeni istihdam imkânları yaratmıştır. Nitekim 2002 yılında %20 olan işsizlik oranı 2014 yılında % 13'e düşmesi beklenmektedir. Batı Avrupa'daki Polonyalı işgücünde yurda dönüş eğilimi başlamıştır. Özellikle işgücü yoğun hizmet sektöründe artan üretim ve ekonomik büyüme, işgücü piyasasına olumlu katkıda bulunmuştur. İşsizliğin en fazla, en genç ile en yaşlı işgücü arasında görülmesi, ayrıca, işsiz nüfusun en az nitelikli nüfus olması sorunun çözümünü zorlaştırmaktadır. Ortalama işgücü maliyeti, vergi yükü nedeniyle halen görece yüksektir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Polonya taşkömürü, linyit ve bakır başta olmak üzere önemli maden kaynaklarına sahip bir ülkedir. Polonya'da madencilik ve taş ocakları sanayi üretiminin %4,9'unu oluşturmaktadır. Taşkömürü toplam sanayi satışlarının %2,8'ini ve sanayi istihdamının ise %4,7'sini oluşturmaktadır. Taşkömürü ve linyit rezervleri bakımından dünya sıralamasında 5. konumda bulunan ülkenin 43 milyar ton taş kömürü rezervinin olduğu tahmin edilmektedir. Polonya kömür endüstrisi aşırı kapasiteye sahip olup, devlet yardımlarıyla önemli ölçüde sübvansé edilmiştir. Üretilen kömürün 1/3'ü enerji amacıyla kullanılmaktadır. Madencilik verimliliğini artırmak için yeniden yapılanma gereklidir. Ayrıca, dünyadaki üçüncü büyük bakır madeni Polonya'dadır. Öte yandan, sülfür, çinko, kurşun, gümüş, magnezyum, kaolin, kil, potas ve tuz rezervleri mevcuttur.

Polonya'nın bakır ve gümüş madenleri işleme kompleksi KGHM, Polska Miedz adlı özel firma tarafından işletilmekte olup, dünyanın en büyük dokuzuncu büyük bakır ve üçüncü en büyük gümüş üreticisi konumundadır. Yıllık 533.000 ton bakır, 1 215 ton gümüş üretilmektedir. Üretimin tamamına yakını Asya ülkelerine ihraç edilmektedir.

Madencilik sektörü ithalatında ham petrol, petrol mamulleri, doğal gaz, demir, alüminyum cevheri, azot, gübre, fosfor ve potasyum önem taşımaktadır. İhracatta ise, taşkömürü ve türevleri, bakır, petrol ürünleri, demir ve alaşımları, azot ve gübre, gümüş, alüminyum, tuz ve sodyum bileşikleri öne çıkmaktadır.

Maden ve petrol yataklarının işlenmesi, Çevre Koruma, Doğal Kaynaklar ve Ormancılık Bakanlığı tarafından yürütülen 1994 tarihli Jeolojik ve Madencilik Yasasına göre düzenlenmektedir. Maden çıkarma hakkı altı yıllık süreler için verilir. Üretim süresi ise uzatmaya tabi olmak üzere otuz yıldır.

Polonya Jeoloji Enstitüsü (www.pgi.gov.pl/mineral_resources/), ülkenin tüm maden kaynaklarını ve rezerv miktarlarını izlemekte ve yıllık raporlarla açıklamaktadır.

GENEL EKONOMİK DURUM

Ekonomik Yapı

Polonya önemli ölçüdeki yüzölçümü, nüfus ve ekonomik potansiyeli ile orta büyüklükte bir Avrupa ülkesidir. GSYİH'da son yıllardaki artış nedeniyle dünya ekonomisindeki önemi ve payı yükselmektedir. Özelleştirme uygulamaları neticesinde, Ülke Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri içerisinde en fazla doğrudan yabancı sermaye yatırımlarına konu olan ülke durumundadır.

Ülkede, 1989 yılından sonra serbest piyasa ekonomisine geçiş yönünde ekonomik politikalar izlemiştir. Bu dönemde izlenen "Balcerowitz Planı" piyasa ekonomisine geçiş için sistematik bir dönüşümü öngörmüştür. Uygulanan politikalar neticesinde, ilk anda işsizlik ve enflasyon artmış, ancak yıllar itibarıyla düşüş göstermeye başlamıştır. 2002 yılından itibaren hızla iyileşme göstermiştir. GSYİH artışının arkasında özellikle başarılı ihracat performansı yatmaktadır. Zaman içinde iç talebin güçlenmesi, özel tüketim ve sabit yatırımların artması da hızlı büyümenin temel dinamikleri olmuştur.

Ülkede alt yapı yatırımlarının hız kazanması, doğrudan yabancı sermayenin pazara olan ilgisinin kesintisiz devam etmesi ve tüketim harcamalarının mali krizden nispeten daha az etkilenmesi gibi nedenlerden ötürü Polonya, son yıllarda pozitif büyüme gösteren yegâne AB üyesi ülke olmuştur. Ekonomik büyümedeki yavaşlama, sabit yatırım miktarındaki azalma ve zayıf dış talebe bağlanmaktadır. 2015 yılında %3,9 GSYİH artış hızı kaydedildi, 2016 yılı için %2,6, 2017 yılı %3,8 büyüme beklenmektedir.

Polonya'nın ekonomisi, dış pazarlarındaki gelişmelere ve dış kaynaklı kredilere ulaşma imkanlarına, iç piyasaya sanayi üretimindeki gelişmelere, tüketici güveninde ve perakende satışlara bağlı olacaktır. Polonya'nın sanayi üretimi, işsizlik veya perakende satışlar gibi göstergeleri aynı zamanda Avrupa pazarında yaşanacak gelişmeler, para birimi Zloti'de aşırı dalgalanmalar ve Polonya Merkez Bankası'nın referans faiz oranını yükseltmesi önümüzdeki dönemin de Polonya ekonomisinde belirleyici olması beklenmektedir.

Ülkede AB fonları kaynaklı alt yapı yatırımlarının devam etmesi, doğrudan yabancı sermayenin Polonya pazarına olan ilgisinin devam etmesi ve tüketim harcamalarının diğer Avrupa ülkelerine göre mali krizden nispeten daha az etkilenmesi gibi nedenlerden ötürü, Polonya ekonomisinin önümüzdeki dönemde de pozitif büyümesi muhtemeldir.

Polonya, Rusya Federasyonu, Ukrayna, Beyaz Rusya ve Azerbaycan gibi eski SSCB ülkeleri ile Çek Cumhuriyeti, Slovakya ve Sırbistan gibi civar ülkeleri hedef pazarlar olarak belirlemiş ve bu ülkelere yönelik resmi ve ticari heyet ziyaretlerini yoğunlaştırmış, benzeri girişimleri Güney Kore, Suudi Arabistan ve Katar gibi Uzak Doğu ve Körfez Ülkelerinden yabancı sermaye yatırımların çekilmesi için de gerçekleştirmiştir.

2016 yılında tarımın GSYİH'daki payı 2,8, sanayinin 41,4 ve hizmetlerin 63,7 olarak gerçekleşmiştir.

Polonya Ekonomisini Etkileyen İç ve Dış Olaylar

Polonya ekonomisini etkileyen en önemli gelişme, 1 Mayıs 2004 tarihinde gerçekleşen AB tam üyeliğidir. Polonya'nın AB'ne katılım öncesi ekonomi politikası, hızlı ekonomik büyüme, işgücü piyasasını canlandırma ve istihdamı artırma ve ülkenin kalkınması için AB fonlarının etkin kullanımı üzerinde odaklanmıştır. Bu hedeflere ulaşılabilmesi açısından, girişimciliğin geliştirilmesi, inovasyon, altyapının iyileştirilmesi, kırsal kalkınma, merkezi otoritenin yerel yapılara devredilmesi, devlet mülkiyetindeki işletmelerin özelleştirilmesi ve yeniden yapılandırılması yöntemleri üzerinde durulmuştur.

AB üyeliği ile birlikte Polonya, AB üyesi ülkelerin ekonomi politikalarının koordine edilmesi çalışmalarına dahil olmuştur. Bu çerçevede, Polonya AB'nin Genel Ekonomi Politikası ilkelerini gözetmek durumunda olduğu gibi, Ecofin (Ekonomik ve Mali İşler) Konseyi'nin detaylı tavsiyelerini uygulamak durumundadır. AB'nin Anayasası niteliğindeki Lizbon Antlaşmasının 1 Aralık 2009 tarihinde yürürlüğe girmesiyle birlikte, Polonya'nın dış politika alanındaki yetkileri giderek artan ölçüde AB'ne devredilmektedir. Bu itibarla, Polonya AB üyeliği sonrasında Ekonomik Bütünleşme Programı hazırlayarak uygulamaya koymuştur. Söz konusu program, Polonya'nın ekonomik verilerinde AB'nin eski üyelerine göre olan farklılıkların, bir başka ifade ile düşük sermaye birikimi, düşük verimlilikle çalışan tarım sektörünün istihdamdaki payının yüksekliği

ve sanayi sektöründeki teknolojik altyapının yenilenmesi ihtiyacından kaynaklanan olumsuzlukların bertaraf edilmesine yöneliktir.

Polonya, AB'ne üyeliğini izleyen dönem içerisinde ekonominin modernizasyonu, yaşam standartlarının yükseltilmesi ve işsizliğin azaltılması bakımından önemli gelişmeler kaydetmiş, makro ekonomik istikrar ile birlikte yüksek büyüme hızları yakalamıştır. Polonya'nın AB tek pazarına entegrasyonu, malların ve sermayenin serbest dolaşımı ve yatırım ortamını iyileştiren diğer reformlar Polonya'ya yüksek miktarlarda AB ve üçüncü ülkeler kaynaklı sermayeyi getirmiştir. Tam üyelik sonrasında Polonya'nın AB ülkeleriyle dış ticareti yaklaşık %70 oranında artmış, benzeri bir eğilim üçüncü ülkeler ile ticaretle de görülmüştür. Bu gelişmeler, Polonya'nın iç dinamikleriyle birlikte, tam üyeliği izleyen beş yılda ortalama %5 oranında ekonomik büyüme sağlamıştır. Polonya'nın iç ve dış pazarlarındaki büyüme, yabancı sermaye ile birlikte önemli kapasite artışlarına imkan tanımıştır. Benzer şekilde, AB'nin Ortak Tarım Politikası'nın sağladığı destekler, Polonyalı çiftçilerin gelirlerinin 2000 yılından itibaren % 90 oranında artmasını sağlamıştır. Tam üyelik öncesinde 27 üyeli AB'nin kişi başı ortalama GSYİH'nin % 49'una sahip olan Polonya, bu oranı % 56'ya çıkarmıştır. AB, Polonya'nın bölgesel gelişimini AB'nin eski üyeleri seviyesine getirmek amacıyla AB yapısal fonlarından 2007-2013 bütçe Polonya'ya tahsis edilen kaynak 67 milyar Euro'dur. Ayrıca, 2007-2009 yıllarında öngörülen büyüme hedefinin üzerinde bir büyüme yakalandığından, 2011-2013 dönemi için 633 milyon Euro'luk ek kaynak da tahsis edilmiştir. 2014-2020 AB bütçesi kapsamında yapısal fonlardan yaklaşık 80 milyar Avro tutarında yardım alacaktır.

Tam üyelikle birlikte gümrük engellerinin kaldırılması ertesinde ithalatta da yüksek oranlarda artış görülmüştür. Tam üyeliğin ilk yılında büyük ölçüde petrol ve hammadde fiyatlarının etkisiyle enflasyonda hızlı bir artış yaşanmış, ancak enflasyon ilerleyen yıllarda düşüş seyrine girmiştir.

Ekonomik altyapının modern sanayiinin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yenilenmesi ihtiyacı da kamu bütçesinde ödeme güçlükleri yaratmıştır. Bu güçlükler büyük ölçüde AB'nin yapısal fonlarından yapılan transferlerle bertaraf edilebilmiştir.

Polonya ekonomisinin serbestleştirilmesi ve dünya pazarlarıyla bütünleşmesi Polonya'yı aynı zamanda dış şoklara daha açık bir hale getirmiştir. Ancak, AB üyeliğinin getirdiği ekonomik istikrar, yabancı yatırımcıların Polonya pazarına olan ilgisinin devam etmesi ve AB fonlarından temin edilen kaynaklar küresel mali kriz ve ekonomik durgunluğun etkilerinin diğer Avrupa ülkelerine göre daha az hissedilmesine imkan sağlamıştır. Polonya, küresel kriz boyunca cari açık, bütçe açığı ve dış borç gibi kriterler bakımından diğer AB üye ülkelere göre daha düşük bir riske ve güçlü bir mali disipline sahip olmuştur.

Doğu Ortaklığı Girişimi:19-20 Mart 2009 tarihlerinde Brüksel'de üye ülkelerin devlet ve hükümet başkanlarının katılımıyla gerçekleştirilen AB Konsey Zirvesi'nde, Polonya ve İsveç tarafından önerilen ve Avrupa Komşuluk Politikası'nın doğu boyutunu geliştirmeyi amaçlayan "Doğu Ortaklığı" (*Eastern Partnership*) girişimi için onay verilmiştir. Doğu Ortaklığı, **Ukrayna, Gürcistan, Moldova, Ermenistan, Azerbaycan ve Belarus**'u kapsamakta olup, bu ülkeler ile siyasi ortaklık oluşturulması, her bir ülkenin kaydettiği ilerlemeler doğrultusunda, Ortaklık Anlaşması ve serbest ticaret alanına ilişkin müzakerelerin yürütülmesi, vize rejiminin serbestleştirilmesi, AB mevzuatına uyum ve enerji güvenliğinde işbirliğinin artırılması Doğu Ortaklığı'nın öncelikli hedefleri arasında sayılmaktadır. AB'ne üye 27 ülke ile söz konusu 6 ülke devlet ve hükümet başkanlarının her iki yılda bir, dışişleri bakanlarının ise yılda bir bir araya gelmeleri suretiyle bölgesel ve çok taraflı işbirliğinin kurumsal altyapısının tesisi öngörülmektedir. Doğu Ortaklığı girişimi, AB'nin yeni genişleme politikasından çok, AB'nin doğudaki komşularının istikrarı, ekonomik kalkınmaları ve AB ile daha yoğun bir işbirliğine girmelerine yönelik bir girişim olarak kabul edilmekle birlikte, Polonya, bu girişimi özellikle Ukrayna'nın uzun vadede AB'ne katılımı için hazırlık mahiyetinde değerlendirilmektedir. Bu girişim, bölgedeki "Karadeniz Sinerjisi" gibi diğer girişimleri tamamlayıcı mahiyettedir.

Polonya'nın AB Para Birimi Euro'ya Geçiş: Polonya, AB para birimi Euro'ya geçiş için küresel mali kriz öncesinde (Eylül 2008) 2012 yılı hedefini belirlemiş olmakla birlikte, Polonya Merkez Bankası, Maastricht kriterlerinin karşılanması, Polonya para birimi Zloti'nin ERM2 mekanizmasında 2 yıl kalması zorunluluğu ve döviz kuru istikrarsızlıkları gibi nedenlerle ileri bir tarihe ertelenmesi gerekmektedir.

Enerji Güvenliđi: Polonya, Avrupa'da en yüksek enerji güvenliğine sahip ÷lkelerden biri olmakla birlikte, AB'nin yenilenebilir enerjilere yönelik politikası ve karbon salınımıyla ilgili politikaları çerçevesinde enerji kaynaklarını çeşitlendirme yoluna gitmektedir. Enerjisinin % 60'ını kömürden, %23'ünü petrolden ve % 12'sini doğal gazdan sağlayan Polonya, ÷lkede 2020 yılına kadar nükleer santral inşasına ilişkin olarak Fransa ve ABD ile yoğun bir işbirliğine girmiştir. Doğalgaz ihtiyacının % 65'ini Rusya ve BDT ÷lkelerinden sağlayan Polonya, doğal gaz tedarikinin çeşitlendirilmesi için gayret etmektedir. Yenilenebilir enerjiye yönelik girişimler ise özel sektör inisiyatifiyle AB üyesi ÷lkelerle işbirliği halinde yürüt÷lmektedir.

DIŞ TİCARET

Dış Ticaret Göstergeleri (Milyar Dolar)

	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2011	188	209	397	-21
2012	180	191	371	-11
2013	204	206	410	-2
2014	214	217	431	-3
2015	194	190	384	4
2016	196	189	385	7

Kaynak: Trademap

Polonya'nın son yıllarda dış ticaretindeki artış, büyük ölçüde uluslararası şirketlerin AB pazarına yönelik üretimlerini Doğu Avrupa'ya kaydırmaları ve artan refah sonucu tüketim harcamalarının artmasıyla açıklanmaktadır. Bununla beraber, dünya pazarlarında yaşanan daralma, dış ticaret üzerindeki baskıyı devam ettirmektedir.

Başlıca Ülkeler İtibarı ile İhracat (Milyon Dolar)

	Ülkeler	2014	2015	2016
1	Almanya	55.615	52.261	53.034
2	İngiltere	13.663	13.241	12.980
3	Çek Cumhuriyeti	13.421	12.687	12.750
4	Fransa	12.018	10.827	10.785
5	İtalya	9.753	9.355	9.456
6	Hollanda	8.882	8.532	8.669
7	Rusya Federasyonu	9.408	5.707	5.787
8	İsveç	6.106	5.314	5.651
9	İspanya	5.270	5.214	5.429
10	Macaristan	5.653	5.163	5.176
11	ABD	4.854	4.468	4.810
12	Slovakya	5.351	4.893	4.732
13	Belçika	4.846	4.186	4.187
14	Ukrayna	4.210	3.304	3.834
15	Romanya	3.331	3.179	3.486
16	Avusturya	3.620	3.420	3.473
17	Danimarka	3.349	3.108	3.336
18	Türkiye	3.130	3.101	3.122
19	Litvanya	2.964	2.606	2.654
20	Norveç	3.748	2.731	2.479
21	İsviçre	1.883	1.785	1.932

22	Çin	2.251	2.017	1.911
23	Finlandiya	1.819	1.463	1.566
24	Kanada	1.280	1.239	1.385
25	Letonya	2.042	1.559	1.373
26	Beyaz Rusya	2.156	1.333	1.353
27	Estonya	1.419	1.111	1.080
28	Bulgaristan	933	954	1.059
29	Yunanistan	795	828	856
30	Sırbistan	938	747	838
31	Portekiz	800	753	798
32	Suudi Arabistan	695	632	743
33	Slovenya	746	678	729
34	İrlanda	671	677	713
35	Hindistan	551	465	669
36	BAE	1.128	778	659
37	Hırvatistan	513	594	642
38	Singapur	841	870	633
39	Japonya	661	572	591
40	İsrail	484	511	572
Toplam		214.477	194.461	196.455

Kaynak: Trademap

Başlıca Ülkeler İtibarı ile İthalat (Milyon Dolar)

	Ülkeler	2014	2015	2016
1	Almanya	47.027	42.886	43.178
2	Çin	22.993	22.380	23.448
3	Rusya Federasyonu	23.406	14.359	11.537
4	İtalya	11.393	9.823	9.616
5	Fransa	8.068	7.057	7.345
6	Hollanda	8.061	7.168	7.047
7	Çek Cumhuriyeti	7.621	6.362	6.611
8	ABD	5.387	5.153	5.505
9	Belçika	5.186	4.585	4.911
10	İngiltere	5.483	5.052	4.814
11	İspanya	4.287	4.059	4.117
12	Slovakya	3.967	3.390	3.663
13	Macaristan	3.378	3.120	3.381
14	Güney Kore	4.323	3.285	3.342

15	İsveç	3.915	3.455	3.201
16	Türkiye	2.691	2.861	3.089
17	Avusturya	3.840	3.336	3.068
18	Japonya	3.124	2.613	2.868
19	Danimarka	2.651	2.252	2.120
20	Hindistan	1.696	1.726	2.074
21	Norveç	3.033	2.415	2.065
22	Ukrayna	2.288	1.699	2.012
23	Romanya	1.700	1.572	1.662
24	Vietnam	1.288	1.510	1.650
25	İrlanda	1.548	1.601	1.614
26	Finlandiya	1.981	1.569	1.478
27	İsviçre	1.761	1.529	1.438
28	Litvanya	1.349	994	1.185
29	Tayvan	1.516	1.266	1.141
30	Bangladeş	823	834	1.016
31	Brazilya	1.155	1.014	892
32	Beyaz Rusya	851	832	795
33	Tayland	870	729	736
34	Arjantin	808	647	713
35	Singapur	916	1.023	694
36	Slovenya	768	685	648
37	Endonezya	785	673	633
38	Malezya	975	957	627
39	Suudi Arabistan	59	179	604
40	Portekiz	654	582	583
Toplam		203.625	177.232	177.121

Kaynak: Trademap

Başlıca Ürünler İtibariyle Polonya'nın İhracatı (*Milyon Dolar)

GTIP No	Ürünler	2014	2015	2016
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	10.538	9.935	11.162
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	6.555	6.492	7.599
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	5.520	5.155	5.457
9403	Diğer mobilyalar vb. Aksam, parçaları	4.234	3.602	3.986
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	5.068	5.073	3.982

8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	3.424	3.680	3.797
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	4.804	3.154	2.650
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	2.949	2.572	2.563
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	3.172	2.674	2.361
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	4.607	3.251	2.209
8408	Dizel, yarı dizel motorlar (hava basıncı ile ateşlenen, pistonlu)	2.914	2.334	2.133
8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	1.753	1.800	2.127
8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar	4.062	4.541	2.060
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	2.390	2.014	1.974
2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	2.310	2.153	1.868
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1.976	1.650	1.850
0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı	1.794	1.797	1.850
7308	Demir/çelikten inşaat ve aksamı	2.228	1.838	1.837
8523	Ses ve diğer fenomenleri kaydetmek için disk, bant, katı hal kalıcı depolama aygı	745	1.374	1.567
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	1.405	1.462	1.552
3926	Plastikten diğer eşya	1.536	1.391	1.508
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	1.528	1.483	1.479
1905	Ekmek, pasta, kek, bisküvi vs. ile boş ilaç kapsülü mühür güllacı vs.	1.153	1.205	1.399
3923	Eşya taşıma ambalajı için plastik mamulleri, tıpa, kapak, kapsül	1.420	1.283	1.318
3304	Güzellik/makyaj ve cilt bakımı için müstahzarları	1.237	1.119	1.284
7403	Artılmış bakır, işlenmemiş bakır alaşımları	2.157	1.670	1.281
4016	Vulkanize kauçuktan diğer eşya	1.416	1.279	1.280
8450	Çamaşır yıkama makineleri	1.442	1.280	1.221
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	928	1.032	1.174
7326	Demir/çelikten diğer eşya	1.340	1.196	1.163
2704	Taşkömürü, linyit ve turbdan elde edilen kok/sömikok, karni kömürü	1.564	1.200	1.134

8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar (şofbenler)	1.169	1.080	1.123
4418	Bina, inşaat için marangozluk, doğrama mamulleri	1.153	1.064	1.118
9404	Somyalar, şilte, yatak, yorgan, yastık, puf, diz, ayak örtüleri vb	1.183	1.080	1.058
8418	Buzdolapları, dondurucular, soğutucular, ısı pompaları	1.264	1.179	1.048
0201	Sığır eti (taze/soğutulmuş)	903	1.018	1.009
3925	Plastikten inşaat malzemesi	1.020	967	996
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	1.064	956	955
9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	1.249	983	954
8422	Yıkama, temizleme, kurutma, doldurma vb. işler için makine, cihaz	1.022	930	951
	Genel Toplam	214.477	194.461	196.455

Kaynak: Trademap

Başlıca Ürünler İtibariyle Polonya'nın İthalatı (*Milyon Dolar)

GTIP No	Ürünler	2014	2015	2016
8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	5.987	5.390	7.233
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	17.195	9.855	7.126
8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	6.358	5.931	6.720
3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	4.517	3.893	3.988
8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	3.720	3.738	3.748
8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	3.530	3.526	3.274
8542	Elektronik entegre devreler	2.176	2.110	2.416
8529	Radyo, televizyon, radar cihazları vb cihazların aksam ve parçaları	2.934	2.554	2.394
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2.108	1.815	2.260
8701	Traktörler	1.799	1.643	1.726
8523	Ses ve diğer fenomenleri kaydetmek için disk, bant, katı hal kalıcı depolama aygı	1.305	1.564	1.599
8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar	3.549	3.961	1.592
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	1.406	1.390	1.525
7210	Demir/çelik yassı mamul, kaplı, sıvanmış	1.892	1.466	1.477
3926	Plastikten diğer eşya	1.499	1.376	1.454

8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	1.231	1.310	1.378
8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	1.449	1.392	1.350
0203	Domuz eti (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	1.633	1.339	1.315
3920	Plastikten diğer levha, yaprak, pelikül ve lamalar	1.433	1.224	1.293
8473	Yazı, hesap, muhasebe, bilgi işlem, büro için diğer makine ve cihazların aksamı	1.448	1.322	1.259
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	1.383	1.194	1.223
8409	İçten yanmalı, pistonlu motorların aksam-parçaları	1.836	1.421	1.202
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı	1.275	1.205	1.185
8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	1.081	1.048	1.179
7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri	1.419	1.103	1.166
7601	İşlenmemiş alüminyum	1.013	1.085	1.105
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar, aksam-parçaları	991	1.000	1.100
8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	1.127	1.070	1.085
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	1.120	1.020	1.063
3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. ürünler	953	824	1.051
7326	Demir/çelikten diğer eşya	1.108	1.007	1.049
0302	Balık (taze/soğutulmuş)	920	820	1.033
8302	Adi metallerden donanım, tertibat vb. Eşya	1.202	1.015	1.026
8528	Televizyon alıcıları, video monitörleri ve projektörler	1.404	1.322	1.025
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertisörler, endüktörler	993	1.091	1.014
3907	Sığır eti (taze/soğutulmuş)	1.136	925	953
3923	Eşya taşıma ambalajı için plastik mamulleri, tıpa, kapak, kapsül	1.020	921	925
8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri	978	884	923
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar	918	884	921
8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	1.124	966	908
	Toplam	216.687	189.696	188.518

Kaynak: Trademap

TÜRKİYE İLE TİCARET

Genel Durum

Türkiye-Polonya Dış Ticaret Değerleri (Milyon Dolar)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2011	1.759	3.496	5.255	-1.737
2012	1.854	3.058	4.912	-1.203
2013	2.059	3.185	5.244	-1.126
2014	2.402	3.082	5.484	-680
2015	2.330	2.978	5.308	-648
2016	2.652	3.244	5.896	-592

Kaynak: TÜİK

Polonya'nın 2004 yılındaki AB üyeliğine kadar 23 Nisan 1974 tarihli Ticaret Anlaşması ve 4 Ekim 1999 tarihli Serbest Ticaret Anlaşması çerçevesinde şekillenen Türkiye-Polonya ticari ilişkileri, bu tarihten itibaren Gümrük Birliği esasına dayanarak yürütülmektedir.

Türkiye ile Polonya arasındaki ticaretin hacmi 2000 yılından itibaren düzenli bir artış göstermiş olup, 2000-2016 yılları arasında Polonya'ya ihracatımız 15 kat, Polonya'dan ithalatımız ise 19 kat büyümüştür. Ancak iki ülke arasındaki ticaret dengesi 2004 yılında ülkenin AB'ye üye olmasından itibaren ülkemiz aleyhine gelişmektedir. Bu durum, büyük ölçüde AB ve diğer gelişmiş ülkeler kaynaklı yabancı sermaye yatırımları sonucu ülkemizin ihtiyacı bulunan mamul ve yarı mamul ürünlerin Polonya'dan tedarik edilmesiyle açıklanabilmektedir.

Türkiye'nin Polonya'ya İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP No.	Ürünler	2014	2015	2016
8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar	199	194	268
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	102	93	123
6206	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar	61	73	107
6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	61	53	92
802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	50	121	66
8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus (sürücü dahil) motorlu taşıtlar	43	30	63
6106	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler, gömlek-bluzlar (örme)	55	57	61
6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.	55	32	46
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	30	37	45

8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	44	45	44
6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)	38	36	44
8701	Traktörler	13	7	40
6006	Diğer örme mensucat	21	31	38
8450	Ev veya çamaşırhane tipi yıkama makinaları (yıkama ve kurutma tertibatı bir arada olanlar dahil)	55	44	38
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. Eşya (örme)	43	50	37
7607	Aluminyumdan yaprak ve şeritler (kalınlık $\leq 0,2$ mm)	20	31	36
8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	123	26	36
8409	Sadece veya esas itibarıyla 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	26	28	33
5407	Sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat	36	34	33
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	25	28	33
4016	Sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan diğer eşya	19	23	30
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	31	19	29
6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (	15	23	28
5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	33	24	27
8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler	29	27	27
3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	33	28	26
7606	Aluminyum saclar, levhalar, şeritler (kalınlığı 0,2 mm. geçenler)	25	29	25
805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	16	21	24
6115	Külotlu çoraplar, taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil) ve patik çorap	20	18	21
5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla pamuk oranı ≥ 85 ve perakende olarak satılacak	22	21	20
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber	19	17	19

7219	Paslanmaz çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği 600 mm. veya fazla olanlar)	33	40	19
6108	Kadın ve kız çocuk için kombinezon, jüpü veya jüpon, slip ve külot, gecelik, pijama, lizöz, bornoz vb.	15	13	19
806	Üzümler (taze/kurutulmuş)	13	8	18
5603	Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş olsun olmasın)	16	16	17
7306	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller	14	12	17
3921	Plastikten diğer plakalar, levhalar, yapraklar, filmler, folyeler ve şeritler	11	14	17
7326	Demir veya çelikten diğer eşya:	7	7	16
7419	Bakırdan diğer eşya:	0	2	16
6205	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler	10	17	16
	Genel Toplam	2.402	2.329	2.652

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin Polonya'dan İthal Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTIP NO	Ürünler	2014	2015	2016
8703	Binek otomobilleri ve esas itibarıyla insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış)	370	435	556
8408	Sıkıştırma ile ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	476	433	455
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	160	159	256
8529	Sadece veya esas itibarıyla 85.25 ila 85.28 pozisyonlarında yer alan cihazlara mahsus aksam ve parça	43	127	161
8471	Otomatik bilgi işlem mak. Bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular	51	55	56
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontro	43	49	56
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	66	56	53
9013	Sıvı kristalli tertibat, lazerler, diğer optik cihaz ve aletler	0	18	52
4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	55	55	51
8433	Hasat ve harman, çim biçme makinaları ile yumurta ve tarım ürünlerini büyüklüklerine göre ayıran	66	48	48

8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	60	54	43
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	74	62	43
1901	Malt hūlasası; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	38	48	41
9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	45	26	37
7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	150	53	36
8450	Ev veya çamaşırhane tipi yıkama makinaları (yıkama ve kurutma tertibatı bir arada olanlar dahil)	27	30	33
8481	Borular, kazanlar, tanklar, depolar ve benzeri diğer kaplar için musluklar, valfler (vanalar)	31	29	28
8409	Sadece veya esas itibarıyla 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	34	27	27
8479	Kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makinalar ve mekanik cihazlar	22	12	26
8212	Usturalar, traş makinaları ve traş bıçakları (şerit halindeki taslaklar dahil)	38	27	26
3303	Parfümler ve tuvalet suları	31	26	25
3304	Güzellik, makyaj ve cilt bakımı için müstahzarlar	31	25	25
4811	Kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar	28	20	24
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	30	28	24
9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	14	15	21
8901	Yolcu, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzer	0	9	21
8501	Elektrik motorları ve jeneratörler [elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları hariç]	12	15	20
8422	Bulaşık, şişe vb yıkama ve kurutma makinaları, şişe, kutu çuval vb doldurma, etiketleme makinaları,	32	25	20
4802	Sıvanmamış kağıt ve karton ve her boyutta perfore edilmemiş delikli kart ve delikli şerit kağıt	18	15	19
7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	9	16	19
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	12	12	19

8482	Her nevi rulmanlar	16	16	18
8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler	16	17	18
8512	Motorlu taşıtlar, bisiklet, motosikletlerde için aydınlatma veya işaret cihazları, cam siliciler vb.	8	12	17
2704	Taşkömürü, linyit ve turbdan elde edilen kok/sömikok, karni kömürü	0	0	16
3926	Plastikten diğer eşya	11	11	15
8451	Dokuma ipliklerin, mensucatin yıkanması, temizlenmesi, kurutulması, ütülenmesi, sarılması	9	11	14
8402	Buhar kazanları, kızgın su kazanları	0	7	14
8701	Traktörler	44	70	14
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya	13	14	13
	Genel Toplam	3.082	2.978	3.244

Kaynak: Trademap

İki Ülke Arasında Ticaretin Altyapısını Oluşturan Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Türkiye-Polonya İkili İşbirliği Deklarasyonu	14.05.2009
Teknik İşbirliği Anlaşması	12.02.2009
Türkiye-Polonya Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı Protokolü	20.06. 2007
Türkiye-Polonya Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı Protokolü	13.01.2004
Türkiye-Polonya Kara Ulaştırması Karma Komisyon Toplantısı Protokolü	06.11.2001
Gümrük İşbirliği Anlaşması	04.10.1999
Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması	03.11.1993
Karma Ekonomik Komisyon X. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı	27.01.1993
Polonya Özel Hesaplarının İşleyişine İlişkin Mutabakat Zaptı	28.11.1992
Türkiye-Polonya İş Konseyi	22.08.1991
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	21.08.1991
Kültür İşbirliği Anlaşması	24.10.1990
Sınai Projelerin Yürütülmesine Dair Anlaşma	31.01.1980
Ekonomik ve Teknik İşbirliğinin Geliştirilmesine Dair Anlaşma	31.01.1980
Karayolu Taşımacılığı Anlaşması	09.09.1977/ 19.07.1994

Kaynak: T.C. Ekonomi Bakanlığı

Türkiye-Polonya Yatırım İlişkileri

İki ülke arasındaki yatırım faaliyetleri yönünden özel önem taşıyan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması 21 Ağustos 1991 tarihinde imzalanmış olup, 19 Ağustos 1994 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yine karşılıklı yatırımların teşviki bakımından önem taşıyan Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması 4 Kasım 1993 tarihinde Varşova'da imzalanarak 1 Ocak 1998 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Ülkede büyük bir bölümü hazır giyim sektöründe olmak üzere yaklaşık olarak 100 üzerinde Türk firması faaliyet göstermektedir. Bavul ticareti ile başlayan, sonraları ise toptan satışa geçen bu firmaların yine büyük bir bölümü İstanbul Laleli-Merter piyasasından mal getirmekte ve Polonya'daki ithalatçılar olarak da yine kendi firmaları gözükmektedir.

Ayrıca yaş meyve-sebze, helva, kuru meyve ve şekerleme, iplik boyaması ve bilgi teknolojileri alanında halihazırda Varşova, Gdansk ve Lodz şehirlerinde faaliyet göstermekte olan Türk firmaları bulunmaktadır. Restoran ve küçük dönercilik işletmeleri ise Türk firmalarının bir diğer faaliyet alanıdır.

Yukarıda sayılanlar dışında, ev tekstili, kumaş ve döşemelik kumaş, mermer ve doğal taş, gıda, sabun, kablo, ambalaj malzemeleri, kauçuk conta vb. gibi ürünlerin ülkemizden ithalat ve dağıtımını yapmakta olan Türk firmaları mevcuttur.

Diğer taraftan ülkemizde, elektrik-gaz-su, imalat sanayii, inşaat, madencilik ve taşocakçılığı, toptan ve perakende ticaret, ulaştırma, haberleşme ve depolama hizmetleri ile gayrimenkul sektörlerinde faaliyet göstermekte olan toplam 74 adet Polonya menşeli firma faaliyet göstermektedir.

Polonya'nın ülkemiz müteahhitlik sektörü için önemli bir potansiyel arz etmesine rağmen, sektördeki zorlu rekabet koşulları, düşük kar marjları ve bürokratik güçlükler gibi nedenlerle 2009 yılına kadar kamu ihalelerinden önemli pay alınması mümkün olamamıştır. Ülkemiz kökenli müteahhitlik firmaları, geçmiş dönemde daha çok kendi imkanlarıyla iş merkezleri, toptancı halleri, alışveriş merkezleri, ofis ve konut inşaatlarıyla iştigal etmişlerdir.

Polonya'da Türk müteahhitleri bugüne kadar toplam 1 milyar doların üzerinde proje üstlenmiş bulunmaktadır. Polonya'nın ülkemiz müteahhitlik sektörü için önemli bir potansiyel arz etmesine rağmen, sektördeki zorlu rekabet koşulları, düşük kar marjları ve bürokratik güçlükler gibi nedenlerle 2009 yılına kadar kamu ihalelerinden önemli pay alınması mümkün olamamıştır. Ülkemiz kökenli müteahhitlik firmaları, geçmiş dönemde daha çok kendi imkanlarıyla iş merkezleri, toptancı halleri, alış merkezleri, ofis ve konut inşaatlarıyla iştigal etmişlerdir.

Ayrıca ülkemiz firmaları, Polonyalı veya AB firmaları tarafından ihalesi kazanılan altyapı projelerine giderek artan bir şekilde taşeron olarak katılmaktadırlar. Halen birçok ülkemiz firması Polonya'nın çeşitli bölgelerinde atık su, kanalizasyon ve çevre düzenlemesi projelerinde faaliyette bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Polonya kamu ihale prosedürlerinin AB kuralları çerçevesinde serbestleştirilmesi ve basitleştirilmesi, AB fonlarının özellikle altyapı ve çevre projeleri için giderek artan ölçüde Polonya'ya aktarılmasıyla birlikte ülkemiz firmalarının Polonya pazarındaki şansını arttırmaktadır.

PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Patent konusunda müracaatların ibraz edileceği merci Polonya Patent Ofisidir. Yabancı müracaatçılar Polonya Patent Vekilleri tarafından temsil edilmelidir. Kaydedilen patentler, patente müracaat tarihinden itibaren 20 yıl süreyle geçerlidir. Bir kullanım modelinin koruma hakkı süresi beş yıl olup, bir beş yıl daha uzatılmaktadır. Patent veya koruma hakkını muhafaza etmek için yıllık ücretin ödenmesi gerekmektedir.

Ticari markalar, Polonya'da uluslararası sözleşmelere dayanan geniş bir korumayı haizdir. Markanın korunması bakımından arzu edilen bölgenin büyüklüğüne göre markalar yalnızca Polonya'da ya da AB içinde tescil edilebilmektedir.

Polonya'da ticari markaların tescili zorunlu değildir. Ancak, bu durumda üçüncü şahısların aynı markayı kullanmaları, hatta tescil ettirmeleri mümkün olduğundan, Polonya piyasasına yeni giren firmaların markalarını hemen tescil ettirmelerinde fayda görülmektedir. Eğer bir marka önceden üçüncü kişilerce tescil ettirilmi se markanın satın alınması yahut bir lisans anlaşması vasıtasıyla kullanılması imkan dahilindedir. Polonya mevzuatına göre lisans anlaşmasının yazılı olarak yapılması gerekmektedir.

Firmalar tarafından dikkat edilmesi gereken unsur, diğer ülkelerde tescil edilen markaların Polonya'da korunması için Polonya Patent Ofisi'ne kayıt için başvurulması gerektiği hususudur. Yabancı şirketler, işlemlerini, temsil yetkisi verdikleri Polonyalı lisanslı bir patent avukatı aracılığıyla yürütmelidir.

Polonya'daki telif hakları kapsamında ses ve video kayıtları, televizyon ve radyo istasyonları, sanat uygulamaları korunmaktadır. Endüstriyel tasarım ve bilgisayar programı da dahil olmak üzere imalat, teknoloji ve bilim alanlarındaki fikri mülkiyet haklarını koruma altına alınmaktadır.

Dağıtım Kanalları

Yaklaşık 320 milyar dolar civarındaki perakende piyasası ile Polonya, Avrupa Birliği'ne 2004 yılında katılan 10 ülke arasında en büyük pazara sahiptir. Perakende piyasası, ilk modern alışveriş merkezinin açıldığı 1993 yılından bu yana düzenli olarak büyümekte, iç talep de paralel bir şekilde artmaktadır. 2008 yılında ülkede 640 000 metrekare yeni perakende satış alanı hizmete girmiştir. Polonya'da halen 7 Milyon metrekare alışveriş merkezi ve yaklaşık 400 bin mağaza bulunmakta olup, 2010 yılı sonuna kadar tamamlanması beklenen 1 milyon metrekare ilave perakende alışveriş alanı inşa edilmektedir. Böylece her bin kişiye 200 metrekarelik alışveriş merkezi alanı düşecektir.

Alışveriş merkezlerinin % 65'i Polonya'nın en büyük sekiz şehrinde bulunmaktadır. Alışveriş merkezlerinin büyük bölümü uluslararası yabancı sermayeli şirketler tarafından inşa edilmektedir.

Polonya perakende sektörü küresel mali krizden çok fazla etkilenmemiş olmakla birlikte, önemli alışveriş merkezlerinde kiraların genellikle Euro karşılığı olarak belirlenmesi ve Zloti'nin son dönemde önemli ölçüde değer kaybetmesi düşük c r l  perakendecileri g   durumda bırakmıştır.

Polonya'da zincir marketler büyük ölçüde yabancı sermayeye aittir. Perakende piyasasında hakim konumda bulunan bir Polonya zinciri bulunmamakla beraber büyümekte olan bazı Polonyalı şirketler mevcuttur. Polonyalı zincirlerden Ruch, alışveriş merkezlerindeki gazete-dergi köşeleri ve yol kenarlarında büfe formatında olmak üzere 9500 adet birim ile tüm ülke sathına yayılmayı planlamaktadır.

Polonya Ticaret Kanununun genel hükümlerine tabi olan franchising, henüz GSY H'nin % 5'ini teşkil etmekle birlikte, büyüme potansiyeli göstermektedir. 2008 yılı sonu itibarıyla Polonya'da 500' n üzerinde franchise sistemi bulunmaktadır. Bunlardan 125'i yabancı olup, Almanya, Fransa ve ABD başta gelen ülkeler arasındadır.

Polonya'da karar alma sürecinin gerek firma gerek devlet düzeyinde çok yavaş işlemesi, sermayenin sınırlılığı nedeniyle siparişlerin miktarının küçük olması, bir acente, distribütör veya şube aracılığıyla çalışılmasını zorunlu kılmaktadır. Polonyalı ithalatçılar acente veya temsilcilikten

çok distribütör olarak faaliyette bulunmayı tercih etmektedirler. Distribütörlük anlaşması, tarafların karşılıklı çıkarları doğrultusunda herhangi bir formda yapılabilmektedir. Bu çerçevede seçilecek distribütörlerin, komünist dönemde malların ithalatı ile iştigal eden dış ticaret kuruluşlarının devamı niteliğindeki şirketlerden seçilmesi mümkün olduğu gibi, sanayi ile güçlü bağlantıları bulunan şahıslardan (mesela büyük dış ticaret firmalarının eski çalışanlarından) seçilmesi de imkan dahilindedir. Bununla birlikte, distribütörlerin halen büyük ölçüde yerel düzeyde ve küçük ölçekli olarak faaliyette bulunduklarının, ithalatı büyük ölçüde kendilerinin finanse ettiklerinin göz önünde tutulmasında fayda bulunmaktadır.

Polonyalı acente ve distribütörler, yabancı partnerlerinden, giderek artan şekilde, pazarlama ve tanıtım faaliyetlerinde destek sağlamasını, staj verilmesini ve finansman temin edilmesini beklemektedir. Ayrıca, yeni bir ürünün pazarlama maliyetini yüklediği dikkate alınarak, münhasır distribütörlük verilmesi tavsiye edilmektedir. Satış sonrası hizmet ve ürüne ait garantiler Polonyalı ithalatçıların dikkat ettiği hususlar arasında yer almaktadır. Ticaret fuarları, distribütör bulunması için uygun bir ortam teşkil etmektedir.

Mal ve hizmetlerin uygun bir şekilde fiyatlandırılması Polonya piyasasında kalıcı olunması bakımından kritik öneme sahiptir. Küresel mali kriz sırasında Polonya parası Zlotinin Dolar ve Euro karşısında önemli ölçüde değer kaybetmesi ihraç ürünleri için fiyat tespiti de güçleştirmektedir. Kriz boyunca banka kredilerine erişim güçlüğü Polonyalı ithalatçılar için ödeme güçlüklerine yol açmıştır.

Tüketici Tercihleri

Polonya perakende piyasasında yüksek kalite ve zevke hitap eden mağazalar için halen bir potansiyel bulunmaktadır. Polonya halkının alışveriş merkezlerine gitme ve alışveriş yapma hususunu bir boş zaman geçirme faaliyeti olarak görmeleri nedeniyle, e-ticaret yahut bilgi teknolojilerinden yararlanılması (sanal alışveriş vb.) konularında fazla istekli olmadıkları dile getirilmektedir.

Görsel ve yazılı basın üzerinden reklam verilmesi şirket imajının yerleşmesi açısından önem taşımaktadır. İhtisas yayınları, dergi ve gazetelere verilebilecek reklamlar ürün tanıtımı açısından etkili sonuçlar verebilmektedir.

Polonya'da pazarlama ve reklam stratejisi açısından yerel özelliklerin dikkate alınması önem arz etmektedir. Öncelikle, halkın büyük bölümünün gelir seviyesi Avrupa'nın birçok ülkesinden daha düşüktür. İkinci olarak, önemli bir tüketici kitlesi oldukça muhafazakardır. Üstelik, büyük şehirler ile kırsal yöreler arasında halen büyük fark mevcuttur. Eski rejim döneminde yetişen orta yaş grubu reklamlara eleştirel ve şüphe ile yaklaşmakta, reklamın bilgi içeriğine daha fazla önem vermektedir.

Din, ordu, hükümet ve polis ile ilgili konular Polonya halkının büyük çoğunluğu için halen hassasiyetini korumaktadır. İki markayı karşılaştıran reklamlarda, Polonya halkının, kötülenen markaya yöneldikleri belirtilmekte ve bu tarz reklamdan kaçınılması tavsiye edilmektedir. Özellikle yüksek teknoloji ürünlerinde batılı markalar tercih edilmektedir. Son dönemde, basit ve güvenli bir yaşam biçimini çağrıştıran komünist dönem temalı nostaljik reklamlarla orta yaş kitlelerine ulaşılması yeni bir trend olarak ortaya çıkmıştır.

Polonyalı tüketici kitlesi için fiyat başta gelen unsur olmakla birlikte, ürünün son kullanma tarihi ve kalite güvencesi gibi hususlara dikkat ettikleri, bilhassa televizyon reklamlarından etkilendikleri belirtilmektedir.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Polonya mevzuatı, çevrenin korunması amacına yönelik olarak ambalajlama ile ilgili bazı gereklilikleri hükme bağlamaktadır.

Genel bir kural olarak, ambalaj sektöründeki imalatçı ve ithalatçılar, çevre kirlenmesini önlemek üzere, ambalaj üretiminde kullanılan girdilerin ve artıkların miktarını sınırlandırmakla mükelleftir. Buna göre, paket için kullanılacak malzeme paketin işlevini yerine getirmesini sağlayacak asgari miktarda olacak, paket çok kullanımlı veya geri dönüştürülebilir şekilde tasarlanacak, en az miktarda tehlikeli madde ihtiva eden malzeme tercih edilecektir.

Paketleme ile ilgili etikette, paketin üretildiği malzemenin tipi, yeniden kullanım yahut geri dönüşüm durumuna ait bilgiler yer alacaktır. Etiketlenmesi gereken ambalajlama ve etiket formatı çeşitli kararlarla hukuki düzenlemeye tabi tutulmuştur. Ambalaj üreticileri, ithalat ve

ihracatçıları, ilgili makamlara sunacakları yıllık raporlarında üretilen, ithal veya ihraç edilen paketleme malzemesinin miktarını, yapıldıkları materyalleri belirtmek durumundadır.

Benzer şekilde, ambalajlı ürün satan şirketler, kullanıcılara paketin kendisi ve atığı (geri alınması, toplanması, yeniden kazanılması, dönüştürülmesi, atılması vb.) konusunda bilgi sağlamak zorundadır. 2 000 metrekareden büyük satış alanına sahip perakendeciler, maliyeti kendilerine ait olmak üzere sattıkları malların ambalaj atıklarını toplamakla yükümlüdür.

Tekrar kullanımı öngörülen atıklar arasında, havalandırma, soğutma ve dondurma cihazları, ısı pompaları ve piller bulunmaktadır.

Ulaştırma ve Taşımacılık Maliyetleri

Polonya, Avrupa kıtasındaki merkezi konumu ve AB'nin Doğu sınırında yer alması nedeniyle önemli ticaret güzergahlarına sahiptir. Baltık kıyısındaki limanları Orta Avrupa'nın kuzey denizlerine açılımını sağlamaktadır.

Polonya'nın AB üyeliğinden sonra ülkenin ulaştırma altyapısının AB ulaştırma sistemine entegrasyonu ve kentsel alt yapının (oto yol, hava limanları, tren yolu, liman ve kentsel dönüşüm) geliştirilmesine yönelik çok sayıda proje hazırlanmakta ve bu projeler için ihale süreci başlatılmaktadır. Söz konusu proje bedellerinin % 45'i AB fonlarından, kalan bölümü ise kamu-özel sektör ortaklığı ile finanse edilmektedir. Bu projelerin 2012 yılında gerçekleştirilecek Avrupa Futbol Şampiyonası projeleri ile de bağlantısı kurulmaktadır. AB, 2007-2013 bütçesinden bu husus için hibe olarak 19,5 Milyar Euro kaynak tahsis edilmiştir. Bu kaynağın yaklaşık 7 Milyar Eurosu kara yollarına, 5 Milyar Eurosu da demir yollarına tahsis edilmiştir.

Polonya'nın en büyük uluslararası hava limanı Varşova Frederic Chopin Hava Limanı olup, 60'ın üzerinde ülke ile doğrudan uçuş bağlantısı bulunmaktadır. Kraków, Gdańsk, Katowice, Poznań, Wrocław, Szczecin ve Łódź şehirleri de uluslararası hava limanlarına sahip olup, önemli modernizasyon çalışmaları yürütülmekte veya planlanmaktadır. Varşova yakınlarındaki Modlin askeri havalanının modernize edilip kısa süre içerisinde uluslararası charter seferlerine açılması planlanmaktadır.

Polonya'nın, 423.997 kilometrelik bir karayolu altyapısı bulunmaktadır. Karayollarının 763 kilometresi otoyol, 662 kilometresi ekspres yollardan oluşmaktadır. Bununla birlikte, Polonya'nın karayolu sistemi Doğu Avrupa ülkeleri içerisinde en kötü durumdakiler arasındadır. Polonya'nın AB'nin otoyolu sistemi ile bağlantısının kurulması için 6 büyük proje bulunmakta bu çerçevede 2007-2013 yılları arasında 2.085 kilometre otoyol ve 5.466 kilometre ekspres yol inşa edilmesi planlanmaktadır. Polonya Hükümeti, 2005 yılında ülke içi ulaştırma altyapı yatırımlarına dair bir kanunu kabul etmiş ve Milli Karayolu Fonu teşkil edilmiştir. Bahse konu Fon, ulaştırma altyapısı için, AB mali kaynaklarına ek olarak, benzinden alınan vergiler ve diğer harçlar vb. ek mali kaynakları temin etmekle görevlendirilmiştir.

Polonya'da toplam demiryolu uzunluğu 23.420 kilometredir. AB'nin Rusya Federasyonu ve BDT ülkeleriyle demiryolu bağlantısı Polonya üzerinden gerçekleştirilmektedir. Polonya Devlet Demiryollarının (PKP) ekspres yolcu eğilimleri, yüksek kaliteli hizmet sunmakta olup, Viyana, Prag, Berlin gibi komşu ülke şehirlerine ve Katowice ve Krakov gibi iç merkezlere de ulaşım sağlamaktadır. Ancak genel olarak ülkenin demiryolu ağı da modernizasyona ihtiyaç göstermektedir. Ülkede ulaşım hizmetlerini devlet tekelinden kurtarma yönünde AB baskısı olmakla beraber, hükümet, demiryollarını stratejik önemi haiz sektörler arasında değerlendirerek bu alanda özelleştirmeye dikkatli yaklaşmıştır. Bu alanda uzun vadede ciddi yabancı yatırım gerçekleşmesi beklenmektedir.

Ülkedeki en büyük limanları Gdansk, Swinowjskie ve Gdynia limanlarıdır. Gdansk limanından yıllık 21 milyon ton yük elleçlenmektedir. Polonya 118 gemilik ve 1.929 bin gross tonluk bir ticari filoya sahiptir.

Karayolu ve havayolu taşımacılığı görece olarak artarken, demiryolu ve deniz taşımacılığının toplam taşımacılık içerisindeki payı azalmıştır. Taşımacılık sektörlerinin yük itibarıyla toplam içerisindeki payları şu şekildedir:

- Kara yolu taşımacılığı: % 79,0
- Demiryolu taşımacılığı: % 14,7
- Hava taşımacılığı: % 3,4

- Deniz taşımacılığı: % 2,9

Taşımacılık Maliyetleri

Türkiye-Polonya arasındaki karayolu taşımacılık maliyetleri TIR başına ortalama 2000 ile 3200 Avro arasında değişmektedir.

Kamu İhaleleri

Polonya'da açılan müteahhitlik hizmetleri ile ilgili, bedeli 5.278.000 Euro'nun üzerinde olan ihaleler diğer AB ülkeleri gibi TED (Tenders Electronic Daily-<http://ted.europa.eu>)'de yayınlanmaktadır.

Bedeli 60.000 ila 5.278.000 Euro arasındaki ihaleler Kamu İhale Bülteninde Polonya dilinde yayınlanmaktadır.

Bedeli 6.000 ila 60.000 Euro olan ihalelerin duyuruları ise, Kamu İhale Portalında (www.portal.uzp.gov.pl) yine Polonya dilinde yayınlanmaktadır. Süresi genelde 7-14 gün arasında değişen bu ihalelerin takibi için portalın günlük olarak izlenmesi gerekmektedir.

Uyarı: Bu doküman; Selçuk Ticaret Odası tarafından, Ekonomi Bakanlığı Ülke Raporlarından faydalanılarak, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Selçuk Ticaret Odası, bu dokümanda yer alan bilgilerin doğru ve tam olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir ve bu doküman içinde yer alan bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı oluşacak zararlardan sorumluluk kabul etmemektedir.